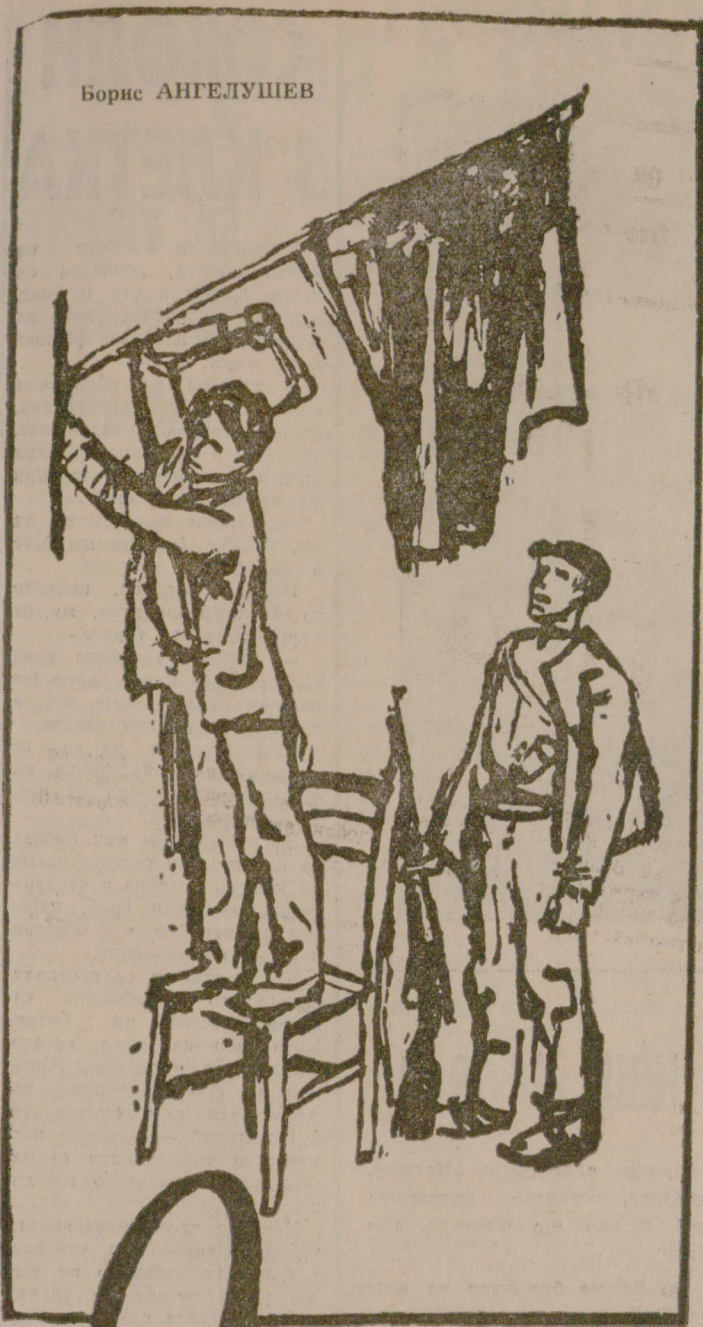

Борис АНГЕЛУШЕВ

9 Септември НАЙ-СВЕТЛИЯТ ДЕН

Димитър СТОЯНОВ

първи секретар на Окръжния комитет на БКП

В съдбата на нашия народ, неговата история има един ден, който винаги ще остане сред най-светлите, най-хубавите дни на Родината. И утре празнична България от ново ще крачи с единна, твърда стъпка под своето знаме. Отново народът ще излезе на площадите, ще изрази изблик на душата си радост.

Девети септември! Тази паметна дата празнуваме вече за двадесет и седни път и все така — с много радост и възбуждане, с вяра в бъдещето. И с оная дълбока признателност към саможертвата, към подвига на народните синове, които изгоряха в борбата, за да дойде денят на надеждата, на свободата. Този тържествен ден за нас, българите, е жалон, който бележи възходящото ни развитие. Пътят, който изминахме, не без трудности, но е изпълнен със славни дела, е героизъм, с вътрешно удоволствие от постигнатото.

С гигантски крачки върви сега социалистическата ни Родина, равнява се по най-развитите страни в света. И в това, че тя не е вече страната на розите и примитивното земеделие, че изделята на нашата промишленост намират приют и в най-развитите капиталистически държави е най-сигурният белег за неимоверния напредък, за порасналия авторитет.

Тази година ще остане паметна за нашия народ с големите политически събития. И всяко едно от тях ще остави своята следа в историята. Десетият конгрес на Българската комунистическа партия, яро изразено народно единство в референдума за нова Конституция и в изборите за Шестото народно събрание, чествуването 80-годишнината от основаването на славната Благоевско-Димитровска партия — това са четирите върха в юбилейната 1971 година. През тази незабравима година пожелано от всякога бе демонстрирано нарасналото политическо съзнание на народа. Това намери израз не само в референдума и изборите, където така твърдо бе показана народната воля. Повишената трудова и политическа активност на трудещите се, започнала още от първите дни на годината, не намалява и днес. Сега всички сили на трудовите хора в нашата Родина са насочени към изпълнение на смелите предизвикателства в решенията на Десятия конгрес на Партията.

Промислените предприятия изпълниха предсрочно осеммесечния план за обема на продукцията. До края на август те произведоха надпланово продукция за повече от 11 500 000 лева. Най-голям е делът за тази трудова победа на колективите на Завода за телфери електродвигатели, мебелния завод „Победа“, Държавен битов комбинат — Велико Търново, ЗГТ „Металургия“, Захарния комбинат — Държавен битов комбинат — Горна Оряховица, Машиностроителния завод и Фабриката за хартиени опаковки — Павликени, ДИП „Училищна мебелировка“ — Елена, За

Конгресът е едно от най-значимите събития в историята ни. Той начерта бъдещето на България. Програмата за изграждане на развито социалистическо общество, която той прие, е новият принос на нашата Партия в съкровищницата на марксизма-ленинизма. С нейното изпълнение социалистическа България ще се нареди сред най-напредналите, най-модерните държави в света.

Здравео поел в ръцете си знамето, развято от Дядо Благоев и Никола Габровски и от техните съратници, нашият народ уверено го носи към нови висоти. Онова, което преди 80 години бе само мечта; днес вече е в нашите дела. Партията, създадена от Димитър Благоев и Георги Димитров, е вдъхновител, организаторът на победния ни ход.

С ускорения ритъм на Родината крачи и нашият Великотърновски окръг. Коренно се измени той през годините на народната власт. Какви то леми промени настъпили в икономиката, в съдбата на хората през тези 27 свободни години! Далеч в миналото, само в спомените на по-възрастните, останали малките склупени работилнички, бедното село. Израснаха нови, модерни предприятия. Все повече навлиза в тях механизацията и автоматизацията, техническият прогрес, усвояват се нови и се усъвършенствуват съществуващите технологически процеси. Машиностроенето увеличи основните си фондове, значително нарасна продукцията му. Внедриха се нови производства, като запаметяващи устройства, панелни радиатори, нефтови печки, комплексно обзавеждане на животновъдните ферми, инструментал на екипировка.

Промислените предприятия изпълниха предсрочно осеммесечния план за обема на продукцията. До края на август те произведоха надпланово продукция за повече от 11 500 000 лева. Най-голям е делът за тази трудова победа на колективите на Завода за телфери електродвигатели, мебелния завод „Победа“, Държавен битов комбинат — Велико Търново, ЗГТ „Металургия“, Захарния комбинат — Държавен битов комбинат — Горна Оряховица, Машиностроителния завод и Фабриката за хартиени опаковки — Павликени, ДИП „Училищна мебелировка“ — Елена, За

ПРОЛЕТАРИИ ОТ ВСИЧКИ СТРАНИ, СЪЕДИНЯВАЙТЕ СЕ!

ВЕСТНИКЪТ
Е ОСНОВАН
ПРЕЗ 1943 г.

Борба

Орган на ОК на БКП, ОНС ВЕЛИКО
и ОК на Отечествения фронт ТЪРНОВО

Брой 109

Сряда 8 септември 1971 г.

(3063)

Год. XXVIII

Цена 2 стотинки

РАДОСТНИ ВЕСТИ

В навечерието на Празника на свободата влезе в редовна експлоатация обектът от първостепенно значение за Химкомбината край Свищов — Воден блок. От него ще се отправят промишлени води, обработени съгласно технологичните изисквания, за всички заводи и подобекти.

Завършиха и единичните изпитания на варовата пещ към цеха за каустизация и регенерация на варта към Завода за целулоза.

Хубав доклад подават пред Празника на свободата животновъдите от ТКЗС в с. Долна Липница. Вчерта те предадоха последните тонове месо по плана за 1971 година. Нама съмнение, че до края на годината произпълнението ще бъде значително.

ПОБЕДНИ ГОДИНИ

Тържествено събрание във Велико Търново

НАГОРЕ...

Снимка: Георги ПАНАМСКИ

Полиграфическата база изпълни годишния план

Преди четиринадесет месеца, разделяйки се с колектива на Полиграфическата база след нейното тържествено откриване другарят Тодор Живков пожела на работниците да се трудят неуморно за овладяване на скъпата техника, за по-пълно задоволяване нарастващите нужди от художествен амбалаж. Днес със задоволство трябва да отчетем, че пожеланията на нашия пръв партиен и държавен ръководител са претворени в дела. Полиграфическата база е начело в социалистическото съревнование между цеховете на Захарния комбинат — Горна Оряховица. В обширните зали, обзаведени с най-модерна техника, неуморно работят стотици младежи и девойки, които успешно се справят с поставените им задачи.

Между отдели на базата на първо място се нарежда офсетният печат с ръководител Михаил Марков. За пример се сочи комсомолците Теодоси Попов, Петър Симов и Павлина Христова. Най-високи успехи от дъбок печат има бригада „Васил Левски“. В картонажния отдел ръководителите на смени Николай Божинова и Тодор Димов постоянно подпомагат неопитните за бързо овладяване на сложните манипулации.

Честит празник, скъпи другари и другарки!

Снощи в салона на драматичния театър „Константин Кисимов“ във Велико Търново се състоя тържествено събрание по случай 27-годишнината от социалистическата революция в България.

В деловия президиум бяха секретарят на Окръжния комитет на БКП Никола Василев, председател на Окръжния комитет на Отечествения фронт Тодор Попов, зам.-председателят на Окръжната земеделска дружба. До ч. Черноок, първият секретар на градския комитет на БКП Петър Яламов, председател на градския народен съвет Иван Генджов и други. На събранието присъстваха и членовете на делегацията от околия Къотен, Германска демократична република, представителите на град Александрия, Теодормански окръг, Социалистическа република Румъния.

Събранието откри Велко Димов, секретар на градския комитет на БКП.

Доклад за възходящото развитие на Родината през годините на народната власт прочете Никола Василев. Той подчерта, че само за 27 години нашата Родина стана държава с процъфтяваща икономика и култура, с мо

дерна промишленост и едро кооперативно селско стопанство, доближаваща се до най-развитите страни.

Докладчикът изтъкна, че бързото развитие на производителните сили, измененията в структурата на производството, усъвършенстването на производствените отношения и на цялата социална структура доведоха до един основен резултат — сериозно повишаване жизненото равнище на населението.

Двадесет и седем години след първия Девети нашето Отечество се радва на завиден международен авторитет, плод на последователната миролюбива политика на Партията и правителството, на големия принос на социалистическа България във всички области на съвременното развитие на човечеството.

В своя доклад секретарят на Окръжния комитет на Партията отдели голямо място за промените, настъпили в окръгта през годините на народната власт.

От името на присъстващите бяха изпратени поздравителни телеграми до Централния комитет на БКП и Централния комитет на КПСС.

Изнесена бе богата литературно-музикална програма.

Чуждестранни делегации

Гостуващата у нас по покана на председателя на Народното събрание Георги Трайков чехословацка парламентарна делегация, водена от председателя на Федеративното събрание проф. д-р Далибор Ханес, днес пристигна в окръгта. С делегацията бяха първият секретар на посолството на ЧССР в София Михаил Феч. Гостите се съпровождат от заместник-председателя на Народното събрание Роза Коритарова.

На границата между Търговищки и Великотърновски окръг, близо край село Камен, членовете на делегацията бяха сърдечно посрещнати от секретаря на Румънския комунистически младежки съюз.

Вчера те бяха посрещнати на моста на дружбата от Никола Василев, секретар на Окръжния комитет на Партията, Петър Яламов, първи секретар на градския комитет на Партията във Велико Търново, Драгич Драгичев, секретар на Окръжния комитет на Комсомола.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

тарката на Окръжния народен съвет Мария Манева, от народния представител и председател на Окръжното ръководство на БЗНС Петко Кожухаров, ръководители на селото.

От името на общественоста във Великотърновски окръг прие гостите другарят Петко Кожухаров.

След обяд гостите пристигнаха във Велико Търново. Тук на историческия площад „Велчова завера“ бяха поздравени от председателя на градския народен съвет Иван Генджов и другите ръководители на града.

Здравко ОТЧЕВ

комитет на Румънския комунистически младежки съюз.

Вчера те бяха посрещнати на моста на дружбата от Никола Василев, секретар на Окръжния комитет на Партията, Петър Яламов, първи секретар на градския комитет на Партията във Велико Търново, Драгич Драгичев, секретар на Окръжния комитет на Комсомола.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Гостите от Социалистическа република Румъния се запознаха със забележителностите на Велико Търново, разгледаха МЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец.

Дар за празника

Приятна вест долета от най-отдалечените и високи обекти на Буйновското горско стопанство. Планът за промишлената продукция за август от 72 000 лева е преизпълнен с шест хиляди лева. Това е скромно дар на колектива в чест на светлия Празник на свободата — Девети септември. На първо място е Милковският технически участък с началник ветеран-комунист Стефан Петков.

Има от какво да са доволни работниците и ръководителите на смени Николай Божинова и Тодор Димов постоянно подпомагат неопитните за бързо овладяване на сложните манипулации.

Водителите в горското стопанство. Тази година за първи път се задоволяват голяма част от нуждите на окръгта с дребен иглолистен материал. Той се добира от насажденията, създадени през годините на народната власт. Колективът набира сили в секаческата и залесителната си дейност да претвори на село конгресните решения и до 30 ноември да изпълни годишния си план.

Инж. Георги КЪРШЕВ

ВЪРХЪТ

И историята има своите Алпи. Своите високи и чисти върхове. Онези страшни и велики зъбери на действително, които приближават човека до бъдещето. В основата на тези гигантски висоти лежат безкръстни гробове, белеят се кости, плачат сираци. А там горе, върху челата им, плещи знамето на надеждата. Тяхното изкачване не е въпрос на състезание. Не поставя рекорди. То решава съдбата на милиони. Всяко отиждане до тях е една легенда. Един подвиг. Епопея, която ражда безсмъртното. Това не са върхове от гранит и бури. Това са вечните коти на революцията. На идеите. На стремението към справедливост. Ето защо те не стоят в природата.

Те принадлежат на времето. . .
Един такъв връх е и той — Деветият ден на септември!

Вече десетки години славата на този ден — на този връх — покрива България. Онези, които иска да разбере съдбата ни, трябва да се покатери по плещите му. По тях той ще намери всичко, което преражда народа. И кърватите стъпки на мъченичеството. И непобедените знамена на вярата. И грандиозните пирамиди на труда. Всичко, което ни измъкна от миналото, за да ни запрати напред. Всичко, заради което светът уважава името ни. Това ще бъде едно голямо и плодотворно катерене.

Издигането на този зъбер е нещо забележително. То не може да се осъзнае с еснафските машаби за растежа. Нито с нхилизма на снобите. То е плод на едно изригване. На един оптимизъм. И затова то е разбираемо, само за чистите. За ония, които гледат света със сърцата си. За всички, които знаят какво значи да тръгнеш от Нищото.

Преди него България имаше много стари върхове. Но тяхното извисяване не носеше удовлетворение. То бяха големите на едно робство, върху които нацията крещеше разплатата. Едва след неговото появяване народът успя да пише небото. Вместо един кръст той занесе горе една песен. Един скок към слънцето, който продължава. . .

Цялата сила на Родината е събрана на този връх. Той е не само нейното величие, но и нейната опора. Чрез него тя стана равна с първите. От него тя кореспондира с големите. Преди да имаше висотата му, тя имаше една страшна съдба. Вече бедна и измъчена. Ограбена. Сега нейният жребий е друг. Сега България вижда надалече. Сега тя има нещо — своя велик престол. — който ѝ дава увереност. Той е толкова висок, че до него стигат само орлите.

Крилата на силните. . .

Вече години наред върхът ни издига нагоре. Това е един поход към съвършенството. Нашето узраване като нация. И като строй. „Вчера“ не прилича на „днес“. „Днес“ е вече „утре“. Върхът не признава умората. Върхът не обича страхливите. Той живее. Расте. Той ни вика: „Напред!“ Уморените може да изостанат. Страхливите може да побегнат надолу. Нима това е важно. Върхът не знае покой. Това е всичко! Той кара небото да се вдига все по-високо. Застава крилата да махат все по-бързо. По неговите склонове няма места за отход. Няма заслонци. Той е движение. Енергия. Устрем. Родина на вихрите. И затова той повтаря: „Напред!“ Това не е туристически зов.

Това е девиз!

Закон, от който извира животът. . .

Ако някой не вярва, нека се качи при нас. Тук върху челото на върха той ще разбере какво значи летенето. Скорост. Какво е това шурмуване на небесата. Тук той ще види колко високо може да отиде един народ. Колко велико нещо е една победилка идея.

Една височина в историята!

Стефан ПРОДЕВ

ПЪРВИЯТ ДЕН НА СВОБОДАТА

Под влияние на големите победи на Червената армия през пролетта на 1944 година във Велико Търново бе изграден Окръжен комитет на Отечествения фронт. Окръжният комитет засили борбата си против експлоатацията на работниците и селяните, против терора и войната. Организира събиране на парични средства и други материали за съпротивителното движение и подпомагане на пострадалите от фашизма другари, разпространяваше ко муниетата на Червената армия, организираше защитата на обвиваните по 33Д.

Врагът все повече се озверяваше. Изготвен бе списък за ликвидирани на около 40 души антифашисти.

Окръжният комитет излезе с позив към населението да се нареди под спасителното знаме на Отечествения фронт и да засили борбата си за по-скорошното съкване на фашистката власт.

При такава политическа обстановка ни заваря Девети септември. Рано сутринта, след като на радиото съобщиха радостната новина за свалянето на фашистката власт Окръжният комитет на Отечествения фронт се събра на заседание. На него присъствува и д-р Минчо Нейчев, член на Националния съвет на Отечествения фронт, който по това време беше във Велико Търново. Тогава в състав на Окръжния комитет вляха: Гено Жулев, Петър Георгиев, Ангел Генов, Антон Ангелов, Панайот Димитров, Григор Кънев, Иван Геновски, Димитър Маринов, Илия Гюлчев, Петър Карачоров, д-р Гатю Умников и Никола Халачев.

В този си състав и с присъствие на другари още сутринта на 9 септември взехме полицейските участъци, общината, поставихме под наш контрол всички учреждения и предприятния в града.

На наше разположение още същия ден се постави противовъздушният орляк, под командването на поручик Цено Вълканов, който бе арестуван началника си майор Петков. Тази негова помощ ни окуражи още повече, тъй като вече притежаваме картечници и друго

бойно снаряжение. Още повече, че Великотърновският гарнизон, начело с полк. Събев, продължаваше да се противопоставя на нашите нареждания. Едва на 10 септември гарнизонът се присъедини към властта на Отечествения фронт.

А навън народът ликуваше. Велико Търново имаше празничен вид. Учрежденията, предприятната и домовете на главната улица бяха украсени с червени и национални знамена. В такъв тържествен вид градът посрещна на 11 септември преди обяд Търновската партизанска чета „Филип Тотю“, с командир Тотю Саралиев.

Същия ден след обяд пристигна и първата военна светска колона с офицерите: Алексей А. Луканов, Василий Николевич Гаура и Семьон Стояновски, който с кинокамерата си запечата радостта на великотърновци. Посрещането на първите светски офицери бе много трогателно. От тяхната кола ги приветстваха: Гено Жулев, от името на Окръжния комитет на Партията, Бенио Хинков, от името на градската партия организация, Григор Кънев, от името на Окръжния комитет на Отечествения фронт и Йорданка Григорова, от името на жените.

До късно жителите на старото престолния град ликуваха.

Григор КЪНЕВ

ТОИ УМРЯ С ПЕСЕН

Кръвта изтичаше непрекъснато и на 7 януари Козлев почувствува, че настъпва краят му.

Въпреки, че съзнаваша то ва съвсем ясно, той и сега не се изплаши от смъртта, която не един път бе гледал безстрашно в лицето, терзаше го само голяма и неизразима мъка, че една съвсем несподявана случайност слагаше край на неговия героичен живот, който когато бе в разцвет на силите си, когато жадуваше най-много за героичния подвиг, когато партизанското движение растеше с дни

и народният гняв преливаше, за да помете от лицето на Родината ни омерзатата власт на фашизма, когато вече се чувстваша могъщият стъпки на победоносната Червена армия и победата над фашизма бе тъй близка.

И за да разсее и забрави мъката си, той разказваше най-хубави спомени от своя живот, декламираше стихове, пееше съветски и български революционни песни, говореше за новия живот, който ще настъпи у нас.

Нашето детинство. . . Суровото време, в което се роди и креще то, го сви в жестока си шепла, задуши го и ние останахме за цял живот с една болез

нена празнота в сърцата си. Затова гледах с такъв жад ни и щастливи очи джордана на детството в Поликранше. В миг от горния етаж звъни детски гласове запяха: Ти, септември, ни донесе свобода и нов живот! . . .

Песента като че изтича срещу мен, протегна ми весело невидима ръка и ме поведе нагоре — пак по меки пътеки. Аз вървях след нея, галех с поглед цветята, свежите листа на фикусите и папратите. И пак килими, меки тапцирани гарнитури, дантелени завеси, библиотечен шкаф, телевизор. . .

Когато влязох в светлия салон, тридесетина любопитни детски очи ме посрещнаха — личностно-сини, кадиформно-кафяви, блестящо-черни. . . Тридесетина спокойни, приветливи очи.

Цялата сграда сякаш бе разтворила прегръдка за слънцето и то шедро спуснае личните си през широките прозорци. И на слънцето не му се излизаше от устата тъжното ни детство — то милваше милите руци и тъмнокози главички, слушахехме крехките гласове, докосвахме с дългите си златни пръсти искрящите от чистота опънати малки бели легла. Върху пухкавите възглавнички трепкаха избродирани калинки и перпериди, лалета и кокичета. . . Всяко дете има свой знак. Той пъстрее върху престилчищата му, върху полираното шкафче за обувките и дрехите в коридорчето, върху белоснежните шкафчета с кърпите и чашите за вода край мивките. . . И какви мивки — мънички, изцяли, никелираните им кранове греят ярко сред белите фаянсови плочки.

Със стихотворения за Партията, които рецитираха Добринка и Митко Антонов, „часът“ за върши. Уловени за ръпе, две по две, с топци, книжки, въжеша за скачаше, шумни и весели, те се отправиха към огромната поляна, където няколко кичести черници разгръщаха клони.

Едва сега можах да поговоря с учителката им — Радка Добрева, зад гърба на която лежаша двадесет и две години, разладени на дъщата. Двадесет и две години! В сърцето си усещ

Николай ИРИБАДЖАКОВ

Минути, които не се забравят

Беше шестнадесети ден на м. септември 1944 година. Наранена от въздушните бомбардировки столица се готвеше за голям, необикновен празник. На приоблачното небе от време на време се появяваше слънцето и, осветило дълбоките рани на града, сякаш искаше още веднъж да припомни за тежкото фашистко време, донесло толкова страдания на народа ни. Но краят бе дошъл! Завинаги и безвъзвратно! . . . Днес победоносната Червена армия, преминала румъно-българската граница, пристигаше в София. Глухите и запустели доскоро улици започнаха да се оживяват. Да посрещнат прославените бойци бяха дошли хора от всички краища на страната.

Още рано след обед от две страни на бул. „Цар Освободител“ (сега „Руски“) се струваха хиляди граждани. Радостно възбудени, те търпеливо чакаха да видят героите, учудени свята с бойните си подвизи и храброст. Да видят тези, чийто победоносен път те следяха с трепет и възхищение, допрели глави до радиоапаратите, слушайки Москва. И след предаването нетърпеливо разгръщаха географските карти, за да нанесат най-внимателно, под чертавайки с молив всяко нововъзврънато селище, всеки освободен от фашисткия ботуш град. Погледите бяха устрежени към Борисовата градина (сега „Паркът на свободата“), откъдето по Цариградското шосе щяха да се задалат тези, които громыха врага и носеха свобода на поробените народи.

Между щастливците на това велико историческо събитие бях и аз. Заела удобна позиция пред руската църква, готова бях да чакам дни наред, но да видя новите руски богатири, достойни потомци на дедите си, освободили преди 65 години родината ни от османско иго. До мен бе застанала съвсем случайно моя съученичка, за която дъх чула, че е евакуирана с родителите си в някое бургаско село, защото домът им бе разрушен до основи. Поздравихме се сърдечно, поразпознахме се за туй, за оный и млъкнахме, вперили взор нагоре по широкия булевард, да не изпуснем мига, когато ще се задалат те — най-скъпите и желани гости на свободната ни само от няколкo дни родина.

Към четири часа навалищата зашумя, раздвижи се, надигнаха се глави. . . громко неописуемо — „Ида-а-а!“ — разнесе въздуха. Последва мощно

българско „Ура-а!“ Откъм университетската се задаваха моторизирани съветски части. Ето и първият съветски танк, след него още един и още един. . . Върху тях стояха изпразнени от дългия път съветски войници, млади, засмени, с одухотворени лица. Мощните бойни машини с грохот минаваха под купол от свежи цветя. Скоро платното на булеварда бе покрито с разкошен килим, изтъкан от живи карамфили, рози, гергери и зеленина. Бяха онемели от възторг и възхищение. До мен съученичката ми непрекъснато бъркаше в големата си чанта и хвърляше кутини цигари и бонбони на съветските войници. Трудно е да се опише радостта от срещата с първите предстатели на легендарната армия. Младешки и девойки пробягваха до танковете и протягваха ръце за поздрав, жени плачеха от радост. Ехтеше булевардът от непрекъснатите възгласи и овации на посрещачите. Боботеа огромните танкове и бързаха да го гонят остатъците от разбитите фашистски орди. Минути, които не се забравят никога и триж по-щастливи за тези, които са ги изживели. . .

Г. ЦЕНЕВА

В ЕДНА МАЙСКА НОЩ НА 1944

Десети май 1944 година. Топла, лунна пролетна нощ. Варненският затвор — потънал в дълбока тишина. Изведнъж някакъв странен, едва доловим шум наруши тишината: плахи стъпки и претърване на ключове. Насетрхнахме. Никога в полунощ не се отключваха килии, освен ако. . . не смеяхме да помислим. Изведнъж тежко издрънкваше на вериги върху циментовия под и силен вик продръ тишината: „Другари-и-и, прощавайте, другари! Сбогом, другари!“

Последва някакво боричкане, глухи удари, шум. . . Целият затвор изтръгна и се разшумя, политзатворниците удържа с всички сили по вратите с капаците на железни

те кофи, с нальми: „Палачи, убийци, оставете другарите ни! Скъпо ще платите, зло деи!“

Но бяхме безсилни да спасим другарите си. Загиващата буржоазия отчаяно се бореше да се задържи на власт. Тя не се посвени да убие двама деветнайсетгодишни младежи, макар че нямаше официално потвърждение на присъдите им. . . Бяха обесени смелите ремсисти Стефан Петков и Христо Атанасов Узунев. . .

Мария БАЖДАРОВА

КЪРВАВИ ПОЕТИЧНИ СЛЕДИ

Червеното слънце ще греине във всички бедняшки сърца и в новия кървав септември — кълнем се — ще бием врага!

ХРИСТО КЪРПАЧЕВ

Пламенно пламнали пориви в дръзки и горди младежи! Утро то с кръв е отворено — близка победа бележи!

ИВАН НЕВЯНИН

Вихри пролетни разгонват облаците и топят се снеговете. Бликот смях водите буйни. Пят дните пълноструйни и трошат се с пукот остър на парчета сребросини ледовете.

МАРКО АНГЕЛОВ

Аз очаквам, майко, тая утрин румена, с белите пенливи пролетни води. Всичко ще младее. Слънцето загубили, пак ще го намерят тъмните очи.

ЦВЕТАН СПАСОВ

Но идват дни красиви, зная — за всички хора по света. Умирам в трепетна омая по теб, девойко — СВОБОДА!

СТЕФАН ИОВЧЕВ (ВЕЧВОП)

Виктория ГЕНОВА

Втората пролет на града

Творци на техническия прогрес

С всяка измината година расте броят на рационализаторите и на техните предложения в Захарния комбинат — Горна Оряховица. Решенията на Десетия партнен конгрес във връзка с техническия прогрес дадоха нов тласък в развитието на рационализаторското движение. Творците на техническия прогрес вече осъществиха годинната задача за реализиране икономически ефект от внедрени предложения в размер на 150 000 лева. Тези успехи се дължат както на активността на техните икономическите съветници, така също и на масовостта на предложенията. Ето някои от челната колона:

Владимир ДРЪНКАРЕВ от левярния цех се занимава с рационализаторска дейност от миналата година. Особено големи успехи той постигна през конгресната 1971 година. Внедрени са шест негови предложения с икономически ефект 5961 лева. Между тях заслужава внимание измисленото на пихтовката на чугуниевите отливки и въвеждането на пневматични трамбовки при направата на форми и сърца в левярната. За тази си дейност през второто тримесие чие на тази година получава званието „Най-добър рационализатор“ в комбината.

Нано ФИЛИПОВ е електро техник в цеха за нестандартни оборудване и резервни части. Сравнително млад рационализатор е. През тази година е предложил и внедрил четири предложения. Особено ефективна се оказва рационализацията му за заместване ацетиленовия газ с пропан бутан при рязане на металите, която носи икономически ефект 2887 лева. Нано Филипов е носител на званието „Най-добър рационализатор“.

Петко ЕНЧЕВ отдавна по прав път на новото прогресивното в Захарната фабрика. През изминалите години той често е сочен за пример сред рационализаторите. През първото тримесие на тази година спечели званието „Най-добър рационализатор“. Едно от най-големите му предложения, което осъществи съвместно с инженер Кумпиков, бе автоматична работа на центрофуги първия продукт за преработка на тръстиков захар с по-висока икономическа ефективност. През тази година има още четири предложения.

Една велика река. Край нея хора и скелети. Железа и бетон. Комини, раздиращи небесните вселени. Стоманени пилоти, забити в пясъчната гърд. Бумтежи на багери, на камioni и самосвали. И едно огнено слънце, щедро сипещо целувки. Могъщество на века, на човешки дух. Могъщество, достигащо до фантазия.

Втората пролет на града! Първата бе нейде близо преди един век. Тя започна пак от великата река. В една не прогледна лятна нощ. Тогава цвилеха коне, изригваха вода и савове ляха във въздуха. Капаподата от оръдейни гърмежи сякаш се смесваха с камбанен звън. Кърваво идваше слънцето. Умираха войните на една братска славянска страна. А се раждаше свободата.

Сега от пясъчните дюни, на трупани от машините на вучите им, тръгват към небето заводи. Шапелният завод! От него ще поемат към четирите посоки на света милиарди метри полинозни влакна. Шурмуват го 300 кофражисти. Сред тях е една прослава вена бригада. И един бригадир от знатната строителна фамилия Бързини от врачанското село Остров. На 13 национални обекта е бил. Тринадесет похода към изгрева извършвал! Тринадесет полета към славата!

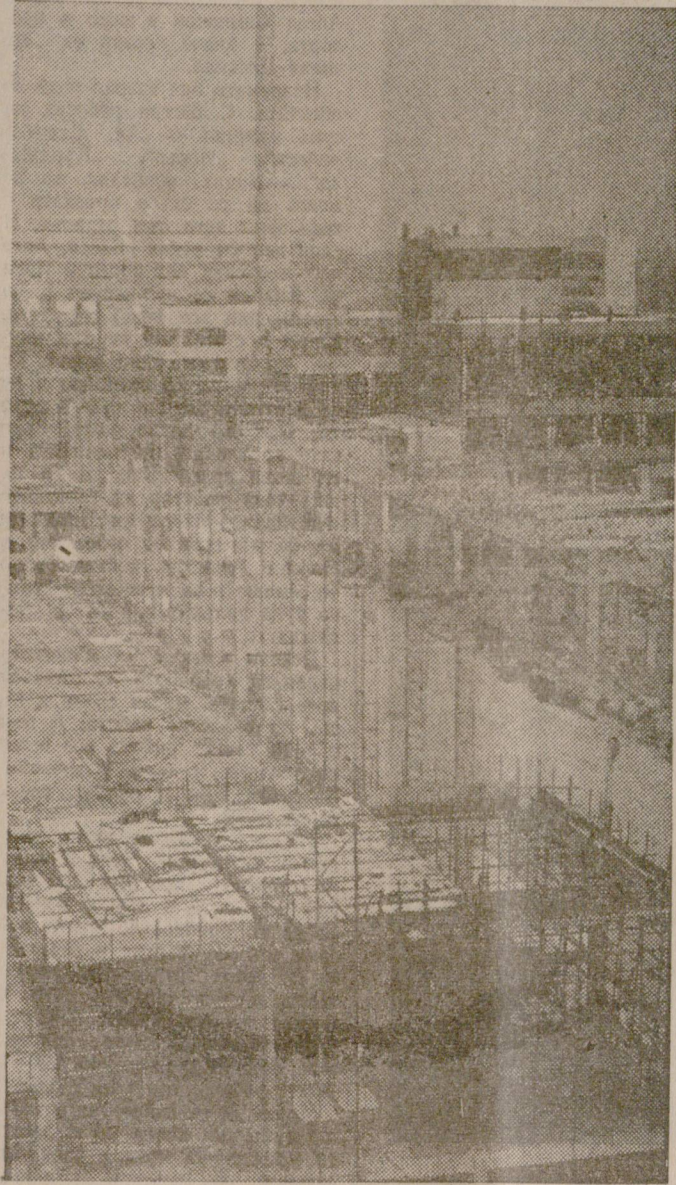
Внимавай да не паднеш. Дъската е прогнила, махния Веднъж в Медет за нищо и никаква работа сякаш да пребием едно момче. Къде се бавят тези самосвали. Пак ли ще ги чакаме. Давай да бе тона. Колкото има. Оттатък момчетата на Велизар напират. Ще ни изпреварят. Нека, нали онези там още за мачове се разпират. Весели нов не струвал. А ние сме много хубави. Не разбраха ли, че сме изостанали, че на рушавме графика. Ех, где да има десетина кофражисти като бай Борис Сурлейски, че да видят как се работи.

Кой вика долзу? Какви са пък тези? Журналисти ли? Нека дойдат. Виждат къде ще се качат. Сложни здраве дъска, че ако паднат, на хора няма да станат. Къде отиде бай Владо Стоянов, че той да се разпират с тях. Сега ли намери сина си да изгради. Строителен инженер В Магния тогорск ще работи. Те сигурно и него търсят. Нали е герой... Сега ще ме питат как сме с плана, върви ли съвсем новините, нормите. Знаем ги аз. Малко ли са идвали на Медет, Бели извор, на Креми кови, на Медодобивия...

Слънцето безмилостно спие жаравата. Парят напечените бетонни плочи. Самосвалите припряно преуспят от бетоновия център до Шапелния. Хаспелите издигат високо колчици, пълни с бетон. Наливат се кофражите. Дигат се корпусите. Селяните стават кофражисти. Кофражистите ударници. Няма време за мотане. Заводът трябва да расте, да дава производство, да разнася името на родината. По всички меридиани. Нека шуми славата на България. До Япония и САЩ, до Белгия и Франция се изправя и страната на розите. Тя вече прави оферта на световния пазар за полинозни влакна.

Какво става? Хаспелът ли засече. Хей, кой хвърля там кофражните рамки. Пак с онова хлапе ли ще се разпират. Утре в профкомитета ще ми мелят сол на главата. Пък може и във вестника да ни пишат. Ех, да имах десетина кофражисти като бай Борис Сурлейски, че да видят как завод се строи.

Нека там да седнат, че да не пречат. По-нататък има

малко сянка. Дай им по една тухла. Дъската има гвоздеи, остави я. Търговията ли? Че кой може да я оправи. Да пишат. Нека пишат, че нямам близозакъски. Защо не от крият една лавка на портала. Сега къде ще ходим, като коне на празни ясли, да чакаме по опашки... Зеленчуковият магазин пък до административния го сложиха. Когато ще се вредиш... Това, търговията никой не може я оправи. Ама нека пишат. Пък и за онази, дето налива вода в ракията, че и в бирата почнала. Монката оня ден половил кило ракия изти и нищо не усети. На нищо не блъскала.

Направиха ли хаспела? Добре. Кажим им да махнат онази количка, не виждат ли, че е счупена. Защо се събраха долу самосвалите. По-бързо, по-бързо. Хей, сега че за викам, че искат фронт. Ех, за що нямам тридесет кофражисти като бай Борис Сурлейски, че да видят как се посрещат Девети...

От небето иде адека горещина. Пясъците я погълтат и я връщат нагоре пострашна. Самосвалите летят. Хаспелите сърдито скрибуцат. Колчиците с бетон се поемат от здрави ръце. Расте химическият гигант. В мелницата на строителството селяните стават строители, строителите — ударници, ударниците — орденосици. Орденосиците — герои на труда. А синовете — инженери, проектанти.

Второто възраждане на града. На преобразения народ, вдигащи гиганти, кореспондират със света, с могъществото то. Първото бе нейде в робската нощ, когато сред камбанен звън в прегръдки чезнеха освободителите. Пак в братска прегръдка потомците вървят към върховете, към светлината и красотата.

На снимката: Шапелният завод.

Илия МАНЕВ

ЗА „НАЙ-ДОБЪР МАЙСТОР“

Окръжният комитет на ДКМС организира на 5 септември в Павлики окръжно състезание за „Най-добър майстор“. Младите домацини от Машиностроителния завод в града представиха отлични условия за пълна изва на състезателите, между кои то имаше стругари и шлосери от Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, и другите.

В продължение на пет часа те демонстрираха своето високо майсторство над струга и шлосерските работи. Над всички обаче изпъзна работата на Стойко Стойков, стругар от групата над пет разред от БТР на местната промишленост във Велико Търново, който изработи

без грешка шестограма и се класира на първо място. Другият първенец е шлосерът Иван Ангелов от Завода за телефонни електродрвита тели — Велико Търново, изработил без грешка едноколов червяк. Двамата първенеци ще защитават честта и майсторството на младите работници на републиканското състезание, което ще се състои в началото на октомври в ЗММ „Антон Иванов“ — София.

На вторите места се класира Ангел Блажев, стругар от МЗ в Павлики и Ангел Пангелов, шлосер-матричар от БТР на местната промишленост във Велико Търново.

Атанас ПАСКАЛЕВ

През оня септември — славен и незабравим

Септември 1944 година... Есента беше хвърляла първите си багри по крайбрежните дървета и опустелите ниви. На пръв поглед като че ли нищо не бе се променило. Потънали в свои те ежедневни грижи хората се съветяха по дворовете си.

От няколко дни обаче някаква незнаен глас бе подшурнал тайна вест на тези нямче ни селяни, бе им вдъхнал сила и кураж, беше ги хвърлял в някакво трепетно очакване. Те се събираха на групи, шушукаха помежду си, а в очите им сякаш искряха пламъчетата на радост и надежда.

— Ще дойдат, ще дойдат пак братушките — подхвърляше някой.

— Казват, че били вече на границата — допълваше друг.

Селото току-що се бе пробудило. И една радостна вест на бързо обходи домовете. През тази нощ бяха прогонени фашистките управници и властта бе преминала в ръцете на работниците и селяните.

Първият белег, който потвърждаваше новината, бе аленочервеното знаме, забодено на покрива на общината и няколко вържени хора, които сногяха по прашните улици на Драганово.

Скоро селският мегдан се изпълни с хора. Те се поздравяха вача радостно, прегръщаха се...

На следващия ден откъм горната махала се зададе голяма

група вържени хора. Пред тях се вееше трицветно знаме с нестръчно написани, но пламенни слова „Смърт на фашизма — свобода на народа“. Бодри и усмихнати, преминали през огъня на борбата, те се завързяха с песен на уста.

„Кой люби народа поборо и лави завета велик — на Левски завета бунтовен, при нас неко дойде войник.“

Идваха партизаните от Горно оряховския отряд. Тези, които фашистите довчера представяха като страшилища, се оказаха стари познати, повечето бивши работници от село Долна Оряховица и околните.

Настъпиха трогателни минути. Радостни прегръдки и ръкостискания. Хората се трупаха наоколо да видят героите, за които толкова много се говореше. Партизаните набързо усетриха своя бивак и останаха да нощуват в двора на общината.

На заранта командирът на отряда Кирил Косев произнесе пламенно слово пред партизаните и насъбралото се множество. Той завърши с думите:

— Фашистият звяр е смъртен ранен, но е още жив. Наш дълг е да гоном врага до неговата бърлога и да го унищожава.

Екна мощно „Ура“ и бодра партизанска песен. После камоните отнесоха партизаните към Долна Оряховица.

Настъпиха ново очакване. Три дни драгановчани не подвизаха крак, три дни мегданът неопустя. Като че ли дежуреха на смени — едни си отиваха, други идваха. Чак на четвъртия ден откъм Сушица се зададе бойна кола. Тя изви пред общината и спря. От нея бързо скочиха четирима спретнати съветски офицери със зелени рубашки и сини бричове.

Народът ликуваше. Гората от вдигнатите ръце за поздрав, нескончаемостта „Ура“ изразяваха всеобща радост. Поканиха ги в Петровата кръчма, нагостиха ги, почерчиха ги по нашенски и все ги разпитаха близко ли е Червената армия.

Слънцето клонеше към великия изход, когато по шосето се зададе дълга върволица от камioni, бойни коли, артилерия. Стиснали здраво автоматите си, червеноармейците весело махаха ръце за поздрав. Скоро плочада пред общината се изпълни с коли, а колоната все прииждаше, и прииждаше. И всички спираха, като че ли бяха пропътували хиляди километри, за да отседнат именно тук, в Драганово, където някога бяха разседнали конете си доиските казаци.

Осведомили се набързо, че червеноармейците ще останат за известно време, селяните бързо започнаха да канят изморени те от дългия път войници по домовете си. През тези дни едва ли е останала къща, в която да не са се настанили по няколко войника. А селото, което до преди няколко дни изглеждаше пусто, сега заприлича на някаква огромна кошера. Непрекъснато прииждаха и отминаваха камioni, маршируваха войници, чуваша се команди. А вечер, когато по небето затрептяваха хиляди звезди, над притихнали те селски къщи се понасяше напевната мелодия на баян.

В такава една нощ по нареждане на командуването и на местната партийна организация карулата служба трябваше да поеме с млад съветски войник. Когато налязохме на улицата, мога нов познатик запита:

— Как вас зовут?

— Денчо — отговорих аз.

— А-мения Гриша. — И като помълча, добави: — Гриша Лебев.

Едва сега се върях в този млад напет момък, изпод пилотката на който се подаваше кичур смолено-черна коса. Дребен на ръст той ми приличаше по-скоро на гимназист, отколкото на войник. Всичко у него бе изрядно. Вървяхме по тясна, потънала в прах селска улица, която ни изведе на самия бряг на Янтра. А там, оттатък, в сумрака се виждаха силуети на двата огромни бряста, единствените свидетели, запазили живи спомените за доиските казаци. Когато разказах на Гриша, че тук край брега на реката някога са зимували „братушките“, той си спомни някаква старинна украинска песен за Янтра-река. После въздъхна и за разказа за голямата беда, сполетяла Родината му. Фашистите те нашественици превърнали в пепелища цветущи градове и села. Сега в сърцето му преливаха една голяма мъка и неувереност.

— Дано никога не се върне миналото!

— Дано никога не се върне миналото!

бие фашистите до Берлин. На следващата вечер читалищният салон бе препълнен със съветски офицери и войници. Фронтният самолетен състав на насяше своята поредна художествена програма. Дълго в салон не стихаха чакълите и закачливите войнички песни.

Оттогава изминаха много години. По-късно научих, че моят приятел Гриша Лебев загинал в неравен бой с немските пълчища. Каква е съдбата на останалите мои приятели — по-късно научих. Николай Попов, Яшка, Таиса Степановна и много още други, с които ни свързва една незабравима дружба, не зная. А как бих искал да бъдем от ново заедно, да си припомним за оня ден, първи, в който изгря свободата над моята Родина.

Денчо КУЦАРОВ

Свободата и ние — нейните върстници

Септември! Двадесет и седмата свободна есен — тухла, спокойна и мъдра. Големите плодове натежават в ръцете на моята прекарна България и радват сърцата на трудолюбивите. Слънчевите плодове на един слънчев народ огряват и най-тъмните ъгли, стоплят и най-студените усой...

Свободата е на двадесет и седм години! С нея вървим и ние — хилядите й върстници. Крачим бодро с нейните мисли и чувства, с нейните копнежи и победи. Ние — върстниците на Свободата, които нямаме щастието на нашите бащи и майки да се борим и да воюваме за нея. Родили сме се тогава, когато затихнали последните изстрели в мрака. В светлите утрини, литнали с високите скелет нагоре, ние, най-младите, вървяхме през нова България. Далече се више пътят ни — през планини и реки, през села и градове. И укрепвахме се. Ней. По мирния създателен път ни водеха най-свидните спомени за смелите Чавдарци и Антонивановци, за върдите политзатворници и с конлагеристите от Гонда вода и Еникьой, за безстрашните воители от Първа българска, оставили костите си по скатите на Страцини и във водите на Драва...

Ние вървяхме. И все вървим. През угаи и буйни жита извежда нацията път. Сред люляци и усмивки се ражда животът ни днес. Нашият сън е споен сред изстрелите на оксигените. Нашето утро е свежо и чисто сред щастие то на децата ни.

Ще се спрем ли? Под нашите длани запива дори планината и светлеят земните недра. Ние носим съдбата си в хляба и песните. По далеките дните електрически мрежи пулсира нашата мисъл и воля. И нашата вяра. Тя издига корпуси, строи язовири, засажда цветя...

Не! Покоят е излизал! Свободата не желае почина. И ние — нейните върстници — не сме се усетили за дребно щастие, за място на завет...

Ние носим благословенията бори на благополучията. С нас е полено пачето лото на истинското човешко щастие. Ние го умножаваме. С нас пътуват и узряват хоризонтите на бъдещото утро, в което ще останат за потомците делята на нашите нощи и дни.

И ние ще бъдем. Ние — върстниците на Свободата!

...Слънчогледите, понесли на раменете си слънцето, узряват. Есен е. И пътува Септември!

Пенчо ЛУНДЖЕВ

ПРОДАВАМ опразнена, основно ремонтирана къща, центъра В. Търново, ул. „В. Дамджията“ № 10.

СЪБИ ПРОКОПИЕВ

БАЛВАН, НАШЕ БЕЗМЪРТНЕ!

Балван!... Пантеон на безсмъртне!... Лава от горящи сърца, чинто искри и днес огряват челото на България по пътя на слава и социалистическа героика. Трагическа стъпка на омраза, храброст и дързост, по която се изкачиха шепи смелчаци към най-светлите върхове на българското юначество. Окръжавена поляна, където беше простреляна младостта на дързко вените от Габровско-Севлиево партизански отряд, за да остане тя младост в жилите и кръвата ни.

Балван — вулкан от саможертва, сила от родени за подвиг сърца! Звезда от най-яркото и героично съвремие на Балгари.

Летя често в утрито мрак през напътните поля и узрели жита. Летя и зиме, и лете с любов към любовта. Мина ли край твоя паметник, винаги той ме посреща с големите си слънчеви порти.

И винаги в сърцето ми се зачат полюсите на весел обикновен контраст... Винаги твоите бликало от засмяна роса и лъчи поля, той бликало от звуци и трептения свободен простор, тия бели къщи, огърлени с широки асии и дъхав шибой, животното дихане на огромния светилник — живота, идват в такъв оптимистичен контраст със спомена за оная гравева битка, че и мъката се потупва някъде.

Нали не се сърдите, герои, че не със съзвиз идвам и днес, а са мо с блестящи от шастие зеници? Нали вие не за съзвиз паднахте, не на съзвизте ни бихте се радвали, когато днес идва ме да ви се похвалим, благодарим и поклоним?

Дори и тогава, когато стоях увита в одеялото, за да присъствувам на годишнината от Бал

ванската битка — епопея и гледях как в далечината ученици и войници пресъздаваха някогашната битка, в очите ми пареше не съзвиз от мъка, а от възторга на тая победил трудов народ, дошъл да отдаде почит на героите. Всеки идваше от един нов дом, всеки слизаше от луксозен автобус или собствена лека кола, всеки носеше радостта по някое отличие в живота и труда си. Шумяха палави детски групи, нетърпеливи да видят истински партизани и полковници, дошли на среща с романтическите „свят на героите“.

Тук са паднали десетки, за осмисля са десетки съдби, за да очертат възхитяващата траектория на нашата собствена съдба. Изгаснали са неосъществени мечти, за да станат те сега наше утро и ден. И в ека на тая пълно множество, на тая упоен от победи народ, в престараването на участващите артисти да предадат патетиката на битката, имаше нещо много силно, невинно, добро, мъжко и съвременно чисто.

И в тези бликащи от жите радост народни струи, в тази лава от горещи трудови сърца, аз усетих с ръка, сърце и цялата си душевност величавия смисъл на героичната смърт.

И пак дойдох на устните мислехте на майката-героиня баба Съба Енева, дала четири свидани рождени за свободата: „Не съм ли била и аз майка, не съм ли носила под сърце четири рождени, не съм ли люляла четири люлки, не съм ли водила за ръка едно, на ръце друго, в целиката трето, по петите ми четвъртото по чужди ниви, та сега сама да остана. Но съм горда и честита, че делото, за което умряха, победи. Че хубаво и добро стана за бедния род...“

И ми се иска да викна: „Не е беден народ, който има зад

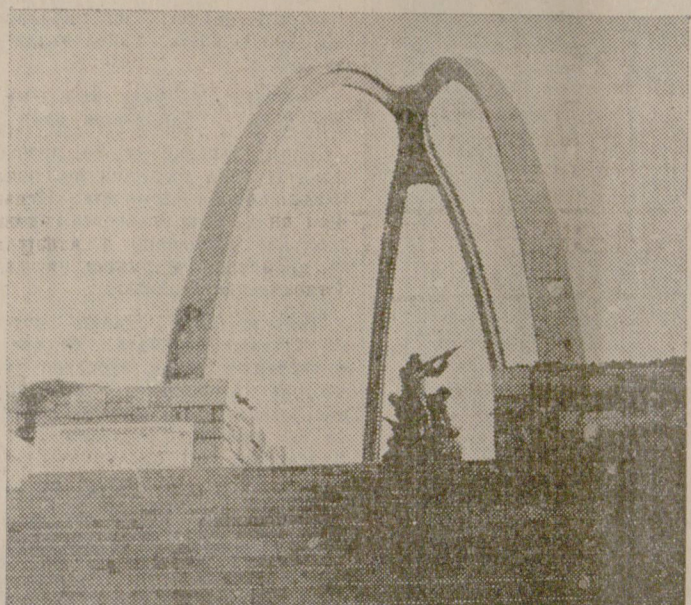
гърба си толкова бесилки и окървавени поляни на саможертви! Не е беден тая народ, който има толкова герои в историята си! Не е беден тая народ, който е богат с безсмъртните на миналото си и с подвиза на своите синове, които остават безсмъртни с делата си“.

Гордея се с тебе, народе мой! Гордея се с теб, земя моя! Гордея се с твоите Перушица, Батак, Балван!...

Гордея се, че и днес минавам край твоя отлчи в заризалия Балван, с очи го приветствувам, с поглед го прегръщам и тържествувам.

...И бързам напред по нанагорнището заедно с венци. За едно със земята си, устремена все нагоре като Балванския патетик на безсмъртието.

Милка АТАНАСОВА

Паметникът край с. Балван

ДАСКАЛА

Кой знае как е дошло това Даскала в рода ни? Така си върви. Официалната ми фирма Ангел Симеонов е само в паспорта, а иначе хората си ме знаят Даскала.

Навремето бях хванал и аз по обектите. С багера работих на сума язовири — „Ал. Стамболийски“, „Искър“, „Кърджали“... Ходих, обикалях, но не можа да се скъса връзката с тази земя дете съм от тук. И един ден си рекох „Баста, Ангел!“ и пунах пак корен в Иванча. Хванах се най-напред в метесото, ала все нещо ме стига, не ми достига, зер не съм научен да стоя на едно място. Качих се тогава на комбайна и веќе десетина години съм в полето. Пък то какво поле, само като го гледах от машината и ми става драго. Как да го ме ниш този простор за градските пушици. Много от акраните ми се дигнаха от село, кой в Полски Тръмбеш, кой в Търново, имаше и за мене хляб там, но тука залъкът най-ми се улажда.

Докато човек е на машината какви ли не работи му минават през главата, мисли си за къщи, за селската работа. А пък в тази селска работа все нещо не достига, я хора, я машини. Блъскаме зиме и пролет, орем, торим, сеем.

Гледах го слънчогледа дете люлее пати край село и нещо ме стягахе при мисълта как ще сеем пати и зърно, почнем ли да го прибираме. Много работи ми се въртят в главата, но си рекох най-напред ще се заема с тая чудесия, дете я мислех толкова време. Зер ста неше ли всичко както трябва, това приспособление към СК-4 много работа щеше да свърши.

Може и за някого да е лесно да убеждаваш този и онзи, че виждаш ли, наистина си напра

вил нещо, дете ще има полза от него. Как да е началникът на работилницата Никола Гайдаржиев даде един човек да ми помага, а иначе хората си ме знаят Даскала.

Браво, ама сега браво. Защо не се запретахте в началото, ами толкова зор трябва да вижда.

Как да е, мина тази чудесия. Сега още две работи си ми мисля, да видим какво ще излезе от тях. Една фреза искам да сложа към комбайна с адаптер да надробява стеблата, че после като орем пак ние ще си блъскаме главата с тях. А другото е едно приспособление за механизано товарене на бали. Пред очите ми са тия неща, виждам ги като пред себе си, знам как ще става всичко, ама де да знаех как ще ги видят другите. Дали няма да чакат, пак да стане всичко готово и да почнат с „браво“ — то, Но както то да е, ние механизаторите сме корав народ, оправяме се някак. Пък и може ли иначе, тази земя най-много от нас чака.

Николай ТОМОВ

ГОСТИ НА ГРАД ЕЛЕНА

Тези дни съпругата на известния светски писател Николай Бирюков Ана Бирюкова и поетът Леонард Кондрашенко, придружени от Рузи Шемелеков и другарката му Надя, посетиха Елена. Рузи Шемелеков е прикован на легло и се движи с помощта на специална линейка, шофирана от жена му.

Те бяха два дни гости на Роза Генова, която, както и Шемелеков, е прикована от години на легло и без чужда помощ не може да се движи. Такава участ е имал и авторът на 8 пъти издавания у нас роман „Чайка“ на Николай Бирюков, получил Държавната награда на СССР през 1951 година. На българските читатели той е известен още и с романа си „Водите на Нарин“, където се разказва за строежа на Ферганския канал.

Ана Бирюкова и Леонард Кондрашенко с голямо внимание и искрено възхищение разглеждаха забележителностите на Елена — възрожденския музей в „Даскалоливницата“, къщата-музей „Иларин Макарински“ и художествената галерия, която се помещава в дома на писателя П. Ю. Тодоров.

Роза Генова ще запази за цял живот спомена за сърдечната среща със светските гости. Ти сподели своите мисли и творчески планове с Рузи Шемелеков, който живее и работи в София. Роза Генова завърши задочно българска филология, бори се упорито с живота и има амбицията да работи върху темата: „Често таз речник в творчеството на Иван Вазов“.

Йордан ГРЪНЧАРОВ

БЕЛИЯТ КОН

Разказ от Недю ПЕТРОВ

В четвъртата поред следвоенна година, която се случи безплодна, есенният пазар на добитък в Балат изглеждаше помизерел от всякога. За коловозите на оградата бяха вързани само десетина грохнали от старост кравички и няколко червеникави коне — полуслепи кракти, чийто живот до преклонна възраст беше преминал край допаните на зеленчуковите градини.

Сякаш за присмех над тая стока, по калдъръмената улица се зададе бал жребец, волен от нисичък мъж. Лебедово бял, висок, с буйна грива, с мощни гръдни мускули, прибран корем и малка суха глава, върху която горяха елмазите на оранжееви очи, този кон изведнъж събра погледите на множеството.

Тълпата обкръжи пришълиците и към продавача се поспяха въпроси.

— Откъде си, твою, милост? — пропяха като малко петле енухско гласче на стареца Гомила, известен на всички посредник между продавачи и купувачи.

— От държавното стопанство „Победа“. Знаете го, близо е до граля — неохотно отговори продавачът.

— Чудим се, драги, как ти, човек от нашата черга, с нарядни цървулки и битпазарска курточка, можа да отгледаш такъв ангел-херувим? — попита Мартин Чомаков.

Забележката не се хареса на другоселца и той отговори тро снато:

— Конят не е мой, а на стопанството. Истински търтеи! Мъчиме го за впрягане, но не търпи хамут. Опринчав е проклетникът, с никак работно добиче не се спогажда. Озвн ден управителят ме извика и каза: „Борисе, иди в Балат и продай напича храненци. Че марширува като на парад и ляга и става по заповед — каква полза от тона? Плюска ечемик за цяло хергеле и от слободия изпорита венките ни работни коне“. И аз го доведох.

— Знаш, срамую се от черния трнд, а? Видж го ти, бля горолник! Шом ляга и става по команда, ездити ше да е — го вореше един млад селянин, като не откъсваше от белия кон очарованите си очи.

Върху равнодушното лице на продавача се изписа кисела гримаса.

— Е, с хората бързо става приятел, особено с оня, който умее да го язди.

— Това се казва кон! — възкликна Мартин Чомаков и като зърна някъде зад навалищата един селянин с бозави шаячни дрехи и оскубано черно калпа, извика с цяло гърло:

— Драгия! Хей, Драгия Козаров! Ти си служил в морската кавалерия, ела да си кажеш думата за тая хубавец!

Тълпата стори път на селянина с бозавите дрехи. Той беше около шестдесетгодишен, дребен чък, с рунтави като къдели му стащи. Минавайки край Чомаков, той го стрелна с презрителен поглед и процеди:

— Ти си служил в морската кавалерия и дори клинчи не си виждал в живота си, шиле тако ва, а пък аз, хубаво ме гледай, лично от ротмистър Стойчев, който сега е народен генерал, съм получавал похвали за отлична езда на манежа.

Под одобрителното кикотене на множеството Драгия пристъпи близо до коня и внимателно го разгледа.

— Хубост ненагледна! Няма грешка! — промълви с прещанал от възхищение глас бившият кавалерист и като се обърна живо към продавача, спря върху него умолителен поглед. — Слушай, човече, ше те удава с вино, ако ми позволиш да го пояхам малко. Поревнало ми се е, знаеш, зер отдавна кракът ми не е стъпвал на стреме... Може ли, а?

Продавачът дигна рамене.

— Че възседни го, няма да му стане много.

Драгия само това и чакаше. Той улови юздата, потърси с крак въображаемото стреме и пред удивените очи на множеството за миг се намери върху гърба на коня. Почувствувал ръката на опитния ездач, жребецът изведнъж стана неспокоен, по таялото му заиграха ситни тръпки. А когато Драгия, изпънал повода, блъсна с пети топлите му къблочи, той се изпря на задните си крака и продължително извива. Драгия направи красен алор из пазарището и накрая скочи в джиге ние, като изкомандува рязко: „Стой!“ Белият кон се закова на място.

Възхищението на тълпата беше безгранично. Надпреварваха се да хвалят смутения и шастлив Драгия, галеха коня по шията и трогнати от необикновени те му качества, възнуваха се като деца.

— Хора, я му погледнете бабките! — горещеше се Драгия Козаров и сухо то му лице се къпеше във вихвева руменина.

— Благородна кръв, явям грешка! Хей, продавачо, ами че конят е гладен, бе! Слушай, за радостта, дете ми създаде, ше го нахраня с отава!

— Ех, кой ли щастливец го е имал този хубавец! — въздъхна с нескрита завист Марко

Глушков, който цял живот бе мечтал за какъв да е кон, но нямаше в двора си дори красен магаре.

— Разправят, че капитан Дерлипански го е разигравал за собствено удоволствие — обади се безразличният глас на продавача.

Сякаш вятър угаси усмивките по лицата на хората. Настъпи тягостно мълчание и към друго селско удоволствие — обади се безразличният глас на продавача.

— Дерлипански ли рече? Оня, командирът на ловната дружина, фабрикантският син? — тихо, но с набъбваща в гласа му ярост попита Драгия Козаров. — Говори де, пън такъв! Дерлипански, дете изгори шестте къщи в Осенец и разстреля семействата на партизаните, нали?

Драгия застрашително пристъпи напред. Зад него с ръжмене се разлюля тълпата. Продавачът скочи на крака, но един млад селянин го улови отзад през кръста.

— Граждани, какво искате от мене? — отчаяно се дърпаше другоселецът и гласът му трепеше. — Коего съм чул, това казвам. Конят наистина е бил на Дерлипански, подарил му го някакъв чифликчия, баща на го денящата му. Когато народният осъдил капитана, чифликчията прибрал коня, но след национализацията го дадох на стопанството... Е, какво съм виновен аз? Пуснете ме, моля ви се!

— Слушайте го, бе! Не бил виновен! — ядовито тропаше с бастунчето си дяло Матей Колчикин. — А кой е дошъл тук да се хвали с коня на душеваща? Ние или ти? Ами че нали с тая мърша той, поразникът, се е репчел пред разните боядисани коконо, а после е тръгвал с кърджалиите си насам да ни коли като ярета. Ха, коня на Дерлипански ше ми хвали!

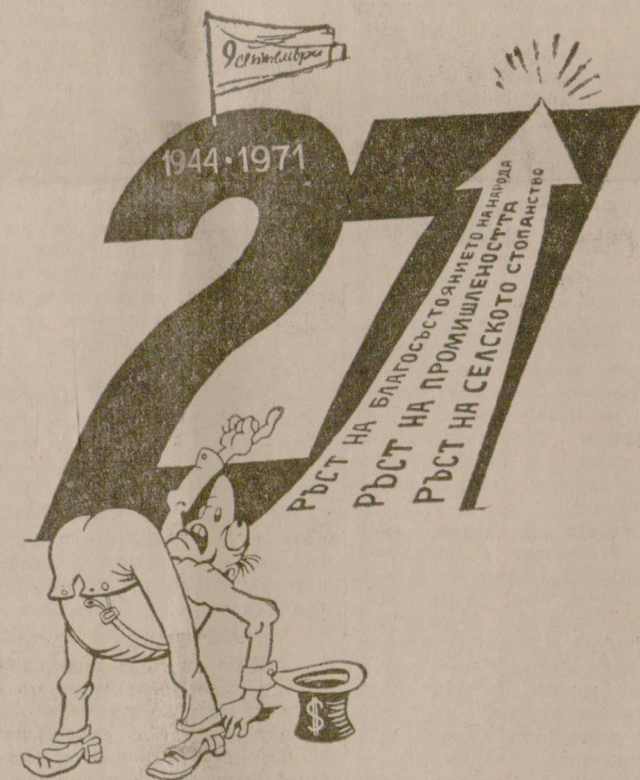
— Граждани, какво общо имам аз с тая Дерлипански и коня му, кучета да го ядат? Пуснете ме! — вече разплакан се молеше продавачът.

— Слушай, другоселце! Век нага се измитай! С фашисти не правим алъш-верши, разбра ли? Хайде, ходом... марш!

Драгия извади един кол от оградката и с всички сила замаха на към задницата на коня. След половин час на мястото, където стоеше белият кон, заокочолен от възхитеното множество, беше останала само купина на димящи нечистотии. Но и към тях вече бързаше с метла и лопата в ръце прислужникът на ветеринарния лекар.

СМЯХ В ЧЕРВЕНО

ЗАПАДНАТА ПРОПАГАНДА С „ЛИЦЕ“ КЪМ ПРАЗНИЧНИТЕ НИ УСПЕХИ

— КАКЪВ ВЪЗХОД, КОГАТО ВСИЧКО ОТИВА НАДОЛУ...

ТЕЛЕВИЗИЯ

СРЯДА — 8 СЕПТЕМВРИ

10.35 — Обявяване на програмата; 10.40 — Новини; 10.45 — За красноречие и хармонично тяло; 10.50 — Телевизионен театър: „Двамата и смъртта“ — от Веселин Ханчев; 11.35 — „Перспективи на българския волен транспорт“; 12.00 — Информационен дневник; 17.20 — Обявяване на програмата; 17.25 — „Стояноч и Шаро“ — шести епизод; 17.50 — Новини; 19.00 — „Пролет моят“ — документален филм; 19.00 — Тържество по събрание и концерт по случай Девети септември, в паузата — „По света и у нас“; 21.30 — „Черните ангели“ — втора серия; 22.35 — Новини.

ЧЕТВЪРТЪК — 9 СЕПТЕМВРИ

9.45 — Масови песни; 10.00 — Маневрация на софийските трудеци се; 12.00 — Народна музика; 12.30 — „Стрелките на шестата петалетка“ — филмова импресия; 12.40 — „Уралска рябиноука“; 13.00 — Информационен дневник; 13.30 — „Соботом, приятелю“ — български игрален филм; 15.00 — „Празнична България“ — картини и мелодии; 15.05 — „Поля без синори“; 15.20 — Народни танци; 15.40 — „Стоячо и Шаро“ — седми епизод; 16.05 — За децата: „Китка от Копришница“ — фолклорен филм; 16.30 — Репортаж за хората, които на този ден са на своя трудов пост; 16.40 — Естраден концерт; 16.55 — Телевизионен театър: „Светло“ — от В. Дамянова; 18.00 — Новини; 18.15 — „Празнична България“; 18.20 — Филми за неговотимото; 19.10 — „Часове по география“ — премиерен филм на БТ по сценарий на Вал. Башев; 19.50 — Лека нощ, деца!; 20.00 — По света и у нас; 20.30 — Празничен концерт; 22.30 — Новини; 23.40 — Всички километри; 23.40 — 41.

КРЪСТОСЛОВИЦА

ДОДАВАНО: 1. Модел на самолет; 2. Френски микробиолог, помощник на Пастер; 3. Най-горният етаж от кредитна система; 4. Откривателят на туберкулозния бацил (1843–1910 г.); 5. Велик руски учен-энциклопедист (1711–1783 г.); 6. Сетивен орган; 7. Наемни ловци; 14. Стара марка хладилници; 17. Ръководители на факултети; 19. Ароматна течност, използвана като противоязвено средство; 21. Френски скулптор (1840–1917 г.); 22. Южен плод; 23. Малоазиятска богиня; 24. Мръсна измислица; 25. Вид зеленчук; 28. Колона със скулптури на украинци; 31. Неприко даване на клетка; 33. Град в СССР, районен център на Чувашката АССР; 35. Град в Перу; 36. Циркови площадки; 38. Откривателят на четириглатовия дивател (1832–1891 г.); 39. Уред за разлагане и анализ на звуковете; 42. Столетие; 43. Атом или молекула с електрически заряд; 44. Френски поет, композитор и драматург (1240–1288 г.); 45. Древен японски театър.

ОТВЕНО: 1. Изкуствен междунаролен език; 2. Френски писател (1781–1854 г.); 3. Италиански композитор (1792–1868 г.); 4. Сетивен орган; 6. Съветски партизан и държавен деец (1878–1924 г.); 7. Морско животно-полип; 8. Двигателен

СЪОБЩЕНИЕ

Следващият брой на в. „Горба“ ще излезе на 19. 1971 г.

ФИАСКОТО НА ДЖЕКСЪН

Джексън безпомощно се оглеждаше из непознатото село и проклинаше дошлия си шанс. Навсякъде около него се извиваха нови къщи, гледаха го светли прозорци, а от вратите приветли во го поздравяваха усмихнати стопани.

— Ама, че работи! — пухтеше недоволно Джексън и съвсем взе да се отчайва. Как не може поне една стара къща да види някъде. Само една съборетина му трябваше, за да зареди най-послед отегчения си фотоапарат с нещо полезно за мисията си. Но не би!

Джексън вдигна фотоапарата, рещения си врат и продължи по първата попаднала пред очите му пресечка.

И изведнъж... Джексън просто не вярваше в реалността на това, което виждаше. Точно пред него бе така желаната... схлупена съборетина, а около нея неизменния кладенец с тъжко клюмналото геранлио, всичко онова, което му обещаваха на Запад да види още с пристигането си навред из България.

Джексън вдигна фотоапарата и възхитено зашрака...

След няколко дни застана чинно пред главния редактор на едно „обективно“ настроено към страните от социалистическия лагер западно списание.

— Смятам, че снимката ще ви допадне! — каза Джексън и подаде снимката със схлупената къщурка и кладенеца с геран

ло. — Текстът отдолу ще бъде: „Ето в какви жилища живее днес българинът...“

Главният редактор на „обективното“ списание плесна с ръце и изпусна пурата си от радост.

Снимката излезе на първа страница.

След това обаче стана нещо непредвидено. Чисто и просто на Джексън му бе отказано понататъшното сътрудничество.

Зашото, ако се съдеше по надписа пред старата, схлупена къщурка, излязъл така ясно на снимката, Джексън бе заснел в непознатото село един от местните... музеи.

Единствените останали стари къщи в България!

Денчо ВЛАДИМИРОВ

СМЯХ В ЧЕРВЕНО

център в мозъка; 9. Река във Франция, приток на р. Шарант; 10. Съдодателен нерв; 11. Департамент във Франция; 12. Авторът на романа „На корабите на Васко де Гама“; 15. Вид морска риба; 16. Гъсто и силно английско пие; 18. Популярен френски естраден изпълнител; 20. Град в Италия; 25. Френски историк-византолог (1859–1944 г.); 26. Зъл дух в пустинята според еврейската религия; 27. Вид игра на карти; 28. Знатен светски човек-начар-новатор; 29. Циркова копирена покривка; 30. Метална суртка; 31. Модел съветски-аероплан; 34. Специфична марка за електропроводимост; 37. Департамент във Франция; 40. Оперета от Лекер; 41. Известен японски гимнастик.

Съставил: Петър РУСИНОВ

